

intercedens. At huiusmodi non admodum accuratè exprimentur, quum hæc ossis sedes aspera, inæqualis & effractæ rupis modo uariam se spectandam offert.

H, I, 2, 3 Quicquid ad dextrum **H** & **I** in secunda figura habetur, & in tertia ad sinistrum, portio nem ilium ossis indicat, posterius quam transuerforum sacri ossis processuum amplitudo educta. **L, R** **R, P** in prima: Quæ **H, R, R, P** in secunda: & **P, L, H, Q** in tertia, Appendix ilium ossis indicatur. Cæterum **L** internum appendicis latus priuatim notatur. R uero & **R** externum appendicis latus, internum minus compressum. **P** anterior appendicis extremum, **Q** posterior appendicis extremum.

K, K 3 Sedes ad horum characterum sinistrum consistens latus, nono dorsi mouentium musculo principium præbet.

M, N, O 3 Tuber, a quo principium decimi femur mouentis musculi pendet. Amplitudo autem, quam **P, L, K, K, M, N, S** in tertia figura notauimus, aut quæ illis characteribus circūscribitur, principium offert septimo femur mouentis musculo.

T 1, 2, 3 Sinus in elatori coxendicis ossis sede cælatus, & sexto ac septimo femur mouentibus musculis una cum primo crus petente neruo uiam præbens.

S 1, 2, 3 Tuber externum latus dicti nunc sinus constituens.

X 1, 2, 3 Tuber internum dicti nuper sinus latus efformans.

Z, Y 2 Prima in ilium ossis dorso admodum obscure apprensens linea.

a, b 2 Secunda dorsi filium ossis linea.

e, f, g 1, 2 Sinus & acetabulum coxendicis ossis, cui femur inarticulatur. Porro **g** separatim huius sinus sedem notat leui lubrica & cartilagine non incrustatam, altiusquæ reliqua sinus superfici- es, insculptam.

i, i 1, 2 Supercilia acetabuli in coxendicis osse cælati.

b 1, 2 Sedes ubi supercilia intercidunt, ac ueluti sinu quodam insigni donantur.

c 2, 3 Sedes, quæ neruus cæterorum corporis maximus, atq; ex pluribus neruis conflatus porrigitur.

d 2, 3 Processus coxendicis ossis, a quo ligamentum ad sacrum os enascitur.

k 1, 2, 3 Sinus coxendicis ossis, ad quem decimus femur mouentium musculus, ueluti ad rotulam mirabili Naturæ industria reflectitur.

l, m, n, o, p 2 **q** In secunda figura, **l** autem duntaxat in prima coxendicis ossis appendix notatur. ac **l** quidem posterior appendicis terminus insignitur: **q** uero anterior, **m** autem prima appendicis impressio, o secunda, **n** tertia, **p** ad **q** usq; quarta.

u, u 1, 2 Sedes notatur, quæ dextrum pubis os, cartilaginis interuentu sinistro coalescit. Sed **u** in prima figura priuatim notat ossis asperitatem, a qua cartilago abscissit. in secunda uero, externa ei- us ossis sedes uisitur, quæ musculorum educendorum occasione aspera est.

r 1, 2, 3 Pubis ossis foramen, omnium ossium foraminibus patentissimum.

v 1, 2, 3 Sinus superiori pubis ossis sedi incisus, quo maxima crus petens uena & arteria, ac in uiris se- minaria uasa deducuntur.

f 1, 2, 3 Sinus in elatori foraminis pubis ossis sede insculptus, ac uenæ & arteriæ, tertioq; crus peten- ti neruo, uiam porrigens.

t 1, 2, 3 Hac sede pubis os nonnihil crassescit, ne nimium extenuetur, & in uiris secundum penis muscu- lum, & alterum ipsius corpus, educit.

Lib. de Ossi- bus cap. 20.

Ilum os.

Pubis.

Coxendicis.

In lib. de Ar- ticulis.

T RANSVERSIS trium superiorum ossis sacri ossium processibus, utrin- que unum connectitur os, cui integro nullum nomen Galenus inditum affirmat. Lata enim ipsius, & superior, ac posterior, sacroq; ossi commissa pars, ilium os uocatur: anterior uero eiusdem ossis pars, qua in pubis re- gione cum alterius lateris osse committitur, ampliterq; perforatum est, Pu- bis os: media autem sedes ad femoris ingressum posita, Coxendicis os ap- pellatur. adeo ut unius lateris os non secus denominetur, quam si tribus propria circumscriptione terminatis ossibus extrueretur: posteriori scilicet, anteriori, & medio: seu ilium osse, pubis osse, & osse coxendicis. Cæterum Cello uniuersum os, coxæ os: auctori uero Introductorij seu Medici, quemadmodum & Hippocrati nonnunquam *ἰχίον* (quod est coxēdix) dicitur. quamuis interim & latiore posterioremq; huius ossis partem ilium, anteriorem uero pubis

pubis os uterq; aliorum dissectionis professorum modo nuncupet. Arbitror autem sola nomi- na lætantium uenia etiam quum alterius tantum ossis late partis mentio mihi incideret, ilium os posse dicere, quum ilis aut ile usurpatu minus frequens sit. His itaque ossibus maxima in usu cum scapulis est affinitas. ut enim scapulæ potissimum articulan- dis humeris formantur, ita la- nē hæc ossa in hoc præcipue sunt accommoda, ut femora ipsis articulentur, horumq; ope ho- mo erigatur, & sedeat. Dein, ut scapula cernitur ampla, uarijsq; processibus donata (quo mu- sculis pluribus admittendis, educendisq; aptior esset) sic hæc ossa omnem ferè constructionis rationem in eum modum fabricatam ostendunt, ut ab ipsis omnes propemodum femur mo- uentes muscoli pronascantur, præter alios qui ab his ossibus principium ducentes tibia- rum, & thoracis, & dorsi motibus famulantur. Cæterum qui nam musculi ab his ossibus enascantur, quiq; in ipsa implantentur, orationis series ossium partes enarrans, sensim edocebit. Nunc autem minime prætereundus est horum ossium usus nequaquam infimus, quo communi os- sium modo, reliquis corporis partibus instar fulcrorum subiiciuntur, reliquasq; partes conti- nent & amplexantur. Duo enim hæc ossa simul cum sacro osse ueluti peluim quandam effor- mant, quæ intestina concinne sustinet, & uescicam, & in fœminis uterum elegantissimè conti- net, ac demum eas, quas amplectitur partes, tutò munit. Primum itaq; ilium ossis, sedes sacro ossi commissa, egregie uaria est: quemadmodum sacri ossis transuersus processus ea sede, qua ilium ossibus connectuntur, admodum uarios multiplicesq; effertulimus. Singulis nanque il- lorum processuum sinibus, ilium ossis tubera, & eorundem processuum tuberibus, ilium ossis sinus ita correspondent, ut uarijs partibus mutuo ingressu ilium os sacro committatur: non quidem connexu ad motum constructo arbitrarium, aut sinibus tuberibusq; læuibus & carti- lagine lubrica incrustatis, uerum cōnexu ualidissimo, & in symphysis seu unionis classē quasi referendo, quæ cartilaginosi ligamenti, aut potius puræ cartilaginis interuentu perficitur. Cæ- terum ossis ilium sinui, & tuberum quibus id sacro ossi cōmittitur forma, ex sacri ossis descri- ptione læui negotio petitur. Vt enim transuersos sacri ossis processus primum oblongo sinu donari dictum est, ita etiam ilium os, oblongum tuber sinui congruens obtinet. & quia pro- cessuum sinus anterior pars, sinus ue supercilia, satis insigniter protuberat, porrigiturq; ilium etiam ossi ad anteriorem oblongi sui tuberis sedem sinus insculpuntur, quos protuberantes illæ processuum partes subeunt. Vbi autem humilima eorum sinuum sedes conspicitur, ilium os quasi in cultri modum exacuitur, ut eandem cum quarti ossis sacri ossis transuerso processu superficiem constituat. Rursus oblongo sacri ossis tuberi, quod instar spinæ in processuum si- nibus eminere relatum est, oblongus etiam ilium ossis sinus conuenit, tuber id ad amissim lu- scipiens. Porro duobus processuum sinibus ad posteriorem dicti nunc tuberis sedem consisten- tibus, & tuberi transuersim in illorum sinuum medio prominenti, ilium os nō aequè concinne respondet, quum scilicet non adeo procerè extuberet, atq; illi processuum sinus altè cælantur.

Neque etiam ilium os, illorum sinuum tuberis, sedem, qua id susciperetur, parat. atque (ut semel dicam) sacrum os ilium ossi non admodum hac sede, ubi duo illi ossis sacri processuum sinus conspiciuntur, conterminum est, sed plurima cartilago ligamenti natura participans, hæc ossa intercedit, totam amplitudinem, qua inuicem ossa dehiscunt, infarciens. Vniuersa igitur ilium ossis sedes sacro commissa, aspera est, ac inæqualis, & insigniter crassa: quemadmodum & reli- qua ossa illis sedibus quibus inuicem compinguntur, ampla crassaq; ideo esse nouimus, ut ua- lidiorem amplioremq; connexum efficerent. Atque hæc crassa ilium ossis pars in posteriora longe magis quam transuerforum sacri ossis processuum amplitudo, porrigitur prominētq; tum quod ilium os amplissimum latissimumq; scapulæ modo esse oportuit, ut femur mouen- tes & alios plerofque musculos paulo post enarrandos, a se pronasci sinat: tum, ut ad postero- rem sacri ossis sedem aptum cōstitueret locum, a quo quartus hominis thoracem mouentium musculus principium duceret: una cum dorsi mouentium undecimo, qui simul cum illo thoracis musculo ab interno latere ossis ilium (quæ id in posteriora ferri diximus) & ab ossis sa- cri posteriori sede, originem nanciscitur: similiter ac musculus dorsi mouentium decimus tertius, ab hac etiam ossis sacri, & ilium ossis sede, initium sumēs. Porro reliqua ilium ossis am- plitudo planæ semicirculari figuræ non absimilis, superiori sua sede secundum totā semicirculi circumferentiam, appendicem obtinet, quæ ueteribus Spina ilium ossis dicebatur. Ipsi nanq; dorsi ilium ossis uocantur, externam suæ amplitudinis sedem, quia hæc ampla est, & si cum interna conferatur, quodammodo gibba. Appendix autem sedes extrorsum prominet, ac ue- luti illius dorsi spina iure censetur. Verum & si ueteres hæc nomina rectè instituerint, & Gale- nus quoque eorum nomenclaturam, ut & ossis sedium differentiā, apud illos fuisse animaduertit, nihilominus is subinde Dorsum cum Spina in tibia & femur mouentiū musculorum descri- ptione

Ossium sacri ossis lateribus commissorum usus.

Ilum ossis se- des sacro ossi commissa quæ- lis.

Ilum ossis pars retrorsum ma- gis quam sacri ossis transuer- si processus exprorecta.

Ilum ossis ap- pendix.

Spina. Dorsum.

Lib. 2 de Ad- ministr. dissect.